

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

- N.B. 1) Attempt **any five** questions
2) All questions carry **equal** marks

1. Discuss the major causes for the failure of the Revolt of 1857.
2. Explain how the British policies led to the growth of Nationalism in India.
3. Review on the important events leading to the national movement during the period of 1885-1920 and state its importance features.
4. Describe the role of socio-religious reform movement for the awakening among the Indian people against the British rule.
5. Comment on **any two** of the following:
  - a) Arya Samaj
  - b) B.G Tilak
  - c) Non-Cooperation Movement
  - d) Government of India Act.1935
6. State the importance of India's foreign policy during the Nehru era.
7. Analyze the factors leading to declare the national emergency in India in 1975 by Smt. Indira Gandhi.
8. Examine how India has develop the relations with its neighboring countries in the post-independence period.
9. Review on the growth of communalism and highlight on the reservation policy after the post-independent period in India.
10. Write short notes on **any two** of the following:
  - a) Green Revolution in India
  - b) Establishment of Janta Government
  - c) Nationalization of Banks
  - d) Development in Science and Technology

(मराठी रूपांतर)

(वेळ: ३ तास)

[एकूण गुण: १००]

सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. १८५७ च्या उठावाच्या अपयशास जबाबदार असलेल्या प्रमुख कारणांची चर्चा करा.
२. भारतामध्ये राष्ट्रवादाच्या विकासास ब्रिटीशांची धोरणे कशी जबाबदार होती ते स्पष्ट करा.
३. १८८५ ते १९२० च्या दरम्यान राष्ट्रीय चळवळीतील प्रमुख घटनाक्रमाचा आढावा घेऊन त्याची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.
४. सामाजिक-धार्मिक चळवळीने भारतीय लोकांमध्ये ब्रिटीश राजवटीच्या विरोधात जनजागृती करण्यामध्ये बजावलेल्या भूमिकेचे वर्णन करा.
५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर भाष्य करा.
  - अ) आर्य समाज
  - ब) लोकमान्य टिळक
  - क) असहकार चळवळ
  - ड) १९३५ चा भारतीय स्वातंत्र्याचा कायदा
६. नेहरू युगातील भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचे महत्त्व सांगा.
७. श्रीमती इंदिरा गांधी यांनी १९७५ मध्ये जाहीर केलेल्या राष्ट्रीय आणीबाणीस जबाबदार असलेल्या घटकांचे विश्लेषण करा.
८. स्वातंत्र्योत्तर काळात भारताने आपल्या शेजारी देशांबरोबर विकशित केलेल्या संबंधाचे परीक्षण करा.
९. स्वातंत्र्योत्तर भारतामधिल जमातवादाच्या वाढीचा आढावा घेऊन आरक्षण धोरणावर प्रकाश टाका.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.
  - अ) भारतातील हरित क्रांती
  - ब) जनता सरकारची स्थापना
  - क) बँकांचे राष्ट्रीयीकरण
  - ड) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचा विकास